

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Planinska infrastruktura – - podpora razvoju turizma ali zgolj njegova pastorka?

***Posvet o vlogi in pomenu planinskih koč in poti v razvoju turizma ter primeri
praks družbene podpore v sosednjih alpskih državah***

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Planinske koče in poti v Sloveniji -

- pogoji poslovanja in vzdrževanja

***Miro Eržen
Planinska zveza Slovenije***

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Program posveta

Odprtje posveta

Miro Eržen – podpredsednik PZS in vodja komisije za koče in pota CAA

Pozdrav gostov in udeležencev

Jože Rovan – predsednik PZS

Planinske koče in poti v Sloveniji – organizacija in pogoji poslovanja

Miro Eržen – Planinska zveza Slovenije

Financiranje planinske infrastrukture v ÖAV – primer v deželni zvezi ÖAV Koroška

Peter Angermann – Avstrijska planinska zveza(ÖAV)

Planinske koče in poti na Južnem Tirolskem – organizacija in pogoji poslovanja

Martin Niedrist – Planinska zveza Južne Tirolske (AVS)

Razprava in odmor

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Gorsko kolesarjenje – trajnostno v prihodnost

Nicolas Gareis – Planinska zveza Nemčije (DAV)

Razprava in zaključki posveta

Predviden odmor ob 13.00 -13.30

Predviden zaključek posveta ob 14.30

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Planinske koče in poti v Sloveniji - organizacija in pogoji poslovanja

*Miro Eržen
Planinska zveza Slovenije*

Planinske koče in poti kot temelj delovanja SPD -PZS

- zgodovinski temelj vzpostavitve organizirane slovenske planinske dejavnosti
- osnova za razvoj planinske turistike in z njo povezanih dejavnosti
- identifikacija krajev s planinstvom kot delom turistične dejavnosti
- močan element povezovanja dela v planinskih društvih
- temelj razvoja alpinizma in gorskih športov
- osnova za razvoj množičnega planinstva in pohodništva
- pomemben podporni dejavnik slovenskega turizma

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Faze družbene podpore planinski infrastrukturi

- **1893 – 1914** - obdobje splošnega navdušenja članstva in individualnih mecenov
- **1918 – 1941** - podpora in ponos najvišjih predstavnikov kraljevine SHS
- **1946 – 1989** - širše družbeno razumevanje in sistemska podpora
- **1991** - „neoliberalni“ odnos do planinske infrastrukture

Pogoji poslovanja in pričakovanja obiskovalcev so v obratnem sorazmerju z dejanskimi možnostmi, ki jim lahko sledijo koče!

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Osnovni podatki o planinskih kočah v Sloveniji

I. Kategorija : 31

II. Kategorija: 49

III. Kategorija: 81

Bivaki 17

Planinsko učno središče: 1

Število ležišč v kočah: 7.400

Število sedežev v kočah: 10.000

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

CA
Club Arc Alpin

Oskrba s helikopterjem: 12 koč
Oskrba s tovorno žičnico : 14 koč

Koče –opremljene s malo čistilno napravo 58
Koče – priključene na javno komunalno omrežje - 2

Obeta se ena boljših planinskih sezon

Obisk gora Glede na povprečje zadnjih petih let je primerljiv oziroma boljši

KRANJ – V zadnjih desetih dneh so sobe in skupna ležišča na najvišji planinski koči v Sloveniji, Triglavskem domu na Kredarici (2515 metrov nad morjem), polno zasedena. Sezona ne bo rekordna, kljub temu pa bo zaradi lepega vremena ena boljših, ocenjujem, da za 30 odstotkov glede na lansko, pravi oskrbnik doma Dušan Vidmar. Tudi v drugih planinskih kočah je sezona izrazito boljša od lanske, pravijo v planisti zvezi.

MARJANA HANC

Triglav je avgusta zares oblegan, zlasti veliko planincev je ob petkih in sobotah. Zato oskrbnik doma na Kredarici svetuje, naj gredo tisti, ki si to lahko privoščijo, v gore raje med tednom, saj se tako izognejo številnim srečanjem v stenah. Lažje je tudi dobiti prenočišče, je dejal Dušan Vidmar. Konec tedna zaradi praznika pričakujejo še več obiska kot običajno, pri kapeli Marije Snežne bo danes ob 19. uri maša in nato še procesija z lučkami, na praznik, 15. avgusta, pa bosta dopoldne, ob 8. in 11. uri, dve sveti maši. Za zdaj imamo 150 prijavljenih, povpraševanja pa je tudi veliko.

Spali tudi že za šankom

Na Kredarici lahko v sobah in na skupnih ležiščih prenoči 340 planincev. Dušan Vidmar pa se spomni, da jih je zasilno prespalo tudi 600. Zavrniti ne smejo nikogar in tako so spali tudi okoli šanka, na klopih ... Lani, ko je sezono krojilo izrazito slabo vreme, so imeli manj kot 7000 prenočitev, v rekordni sezoni leta 2011 pa kar 11.000. Za

planince v Triglavskem domu zdaj skrbijo osem ljudi, poleg Vidmarja, ki je oskrbnik že šestnajsto leto, še kuhar in pomočnica, glavna natakarica, tri študentke in ena sobarica. »Z ekipo sem v domu od 12. junija, predvidoma bomo tu ostali do 1. oktobra, vse je odvisno od vremena,« je dejal.

V Sloveniji je 163 oskrbovanih planinskih koč ter 15 zavetnih in bivakov. Iz Planinske zveze Slovenije so sporočili, da je letošnja planinska sezona dobra, izrazito boljša od lanske. Gospodarska komisija PZS je v sredini poletne planinske sezone na podlagi vprašalnika izvedla oceno uspešnosti obratovanja planinskih koč. Oskrbniki visokogorskih in nižje ležečih koč poročajo, da ima le nekaj planinskih domov slabši obisk od petletnega povprečja, večinoma pa je obisk primerljiv oziroma celo malce boljši od zadnjih petih letih.

Koliko je bilo lani prenočitev planinskih koč, nam v PZS niso znali odgovoriti, datkov niso zbirali. »Vsa plačila društva pa se ne odzivajo šne in tako nimamo pregleda pojasnila Manca Čujež iz Zveze.

V sredogorju boljši kot v visokogorju

Konkretni podatki o obisku letos bodo znani predvidoroma, ko bo večina koč v visokogorju

za leto zaprla svoja vrata. Primerjalno s prejšnjimi leti je bila sezona 2011 izrazito dobra, 2014 izrazito slaba, sezona 2015 pa je povprečna oziroma za odstotek boljša od petletnih sezon v letih 2012 in 2013.

Kot se navajajo v PZS na podlagi odgovorov iz vprašalnika, imajo visokogorske koč letošnje letošnje sezono od koč sredogorja oziroma nižje ležečih koč. Pri zadnjih je sezona v povprečju boljša za pet odstotkov, tako v skupnem prometu kot v številu obiskovalcev in prenočitvah tujih obiskovalcev, skupno število prenočitev pa je enako povprečju zadnjih petih let.

Letošnjo sezono je zaznamovalo precej novih pridobitev v planinskih kočah, kot so novo vgrajene čistilne naprave, zalogovniki vode in akumulatorji za sončne elektrarne, nova strešna kritina ali žle-

Planinska koča pogorela do tal

V petek zvečer je zaradi nepredvidnosti treh planincev požar v celoti uničil Kocbekov dom na Korošici. Na pomoč so priskočili tudi kamniški gasilci in gorski reševalci, a zaradi pomanjkanja vode doma, ki je bil nedavno obnovljen, niso mogli rešiti.

JASNA PALADIN

Požar je Kocbekov dom na Korošici v celoti uničil.

vodo spustili, da pozimi ne bi zmrznila. Tako smo le nadzorovali okolico, da se ogenj ne bi razširil na grmičevje, in iz stavbe še pravi čas odnesli plinske jeklenke, dosti več pa nismo mogli narediti. Koča je v celoti pogorela,« nam je povedal vodja intervencije na kamniški strani Blaž Galjot. Kamniške gasilce so ob polnoči zamenjali štirje gasilci PGD Luče, ki so pogorišče nadzorovali do jutra.

Petrolej zamenjala za vodo

Čeprav preiskava še poteka, je veliko dejstev že znanih. Kot se je izkazalo, so trije planinci – 41-letna državljanka Poljske, stanujoča na območju Zadra, in njena dva mladoletna sinova, nameravali prenočiti v zimski sobi. Našli naj bi plastenko s tekočino in v dobri veri, da gre za vodo, skušali to prekuhati na plinskem štedilniku,

Letos boljša planinska sezona od petletnega povprečja

Gore znova oblegane

Gospodarska komisija Planinske zveze Slovenije (PZS) je v sredini letošnje poletne planinske sezone na podlagi vprašalnika ocenila uspešnost obratovanja planinskih koč. V Sloveniji je 178 planinskih koč, zavetnih in bivakov, od tega 163 oskrbovanih. Letošnja sezona je dobra, izrazito boljša od lanske, ki jo je zaznamoval dež.

SLOVENIJA ► Po poročanju oskrbnikov visokogorskih in nižje ležečih koč iz različnih delov Slovenije, le nekaj planinskih domov beleži slabši obisk od petletnega povprečja, večinoma pa je obisk primerljiv oziroma celo malce boljši kot v zadnjih petih letih, k čemur je zagotovo pripomoglo tudi obisku gora na klenjono vreme. Vprašalnik je zbral pri-

prave, zalogovniki vode in akumulatorji za sončne elektrarne, nova strešna kritina ali žlebovi, obnova kuhinj in jedilnic ter uređitve okolice oziroma ceste do koč.

Med visokogorski kočami se lahko z nadpov-

dobra spodbuda oskrbnikom in družtvom pri nadaljnjem vzdrževanju koč in obnovah, da bodo uspeli tudi iz sezona pridobiti nekaj sredstev za gradnjo čistilnih naprav in varovanje okolja,« poudarja načelnik Gospodarske komisije PZS Jan-

boljša.

čno sezono pohvali Planinski dom na Korošici (2050 metrov, PD Račica). Približno dve tretjini domačih planincev, jina tujih, večinoma iz tuzlke, Celke, Nemčije, gije in Avstrije. Dobro je skana tudi Kamniška a na Kamniškem sedlu, r beležijo več domačih tujih planincev. Tudi a na Golici letos priva i veliko planincev, k nur prispeva tudi njena v sredogorju.

Veseli smo, da je letošnja ona veliko boljša od lanske, oziroma primerljiva s letnim povprečjem. To je

Rabič. Planinska društva se sicer soočajo s težavami zaradi vse težjih pogojev za zaposlovanje v kočah.

Planinska zveza Slovenije na vrhuncu poletne planinske sezone, ki traja od sredine julija do sredine septembra, opozarja, naj si vsak izbere turo, za katero je ustrezno psihofizično pripravljen in ima zanj ustrezno opremo, ki jo zna uporabljati. Pred odhodom v gore naj obiskovalci preverijo vremensko napoved, stanje planinskih poti in odprtost planinskih koč, priporočljiva je tudi rezervacija prenočišča. NR

nakar se je vnetljiva tekočina (šlo naj bi za petrolej) vnela. Vsem trem se je na srečo uspelo rešiti iz gorečega prostora, je na ogenj 41-letnico poškodeval po obrazu, rokah, prsnem košu in vratu, eden od sinov si je poškodoval stopalo in dlan, drugi pa je bil nepoškodovan. Ker so se vsi trije močno nadihali dima, so jih odpeljali v UKC Ljubljana.

Preiskava, ki še poteka, teče v smeri suma storitve kazniviga dejanja povzročitve splošne nevarnosti.

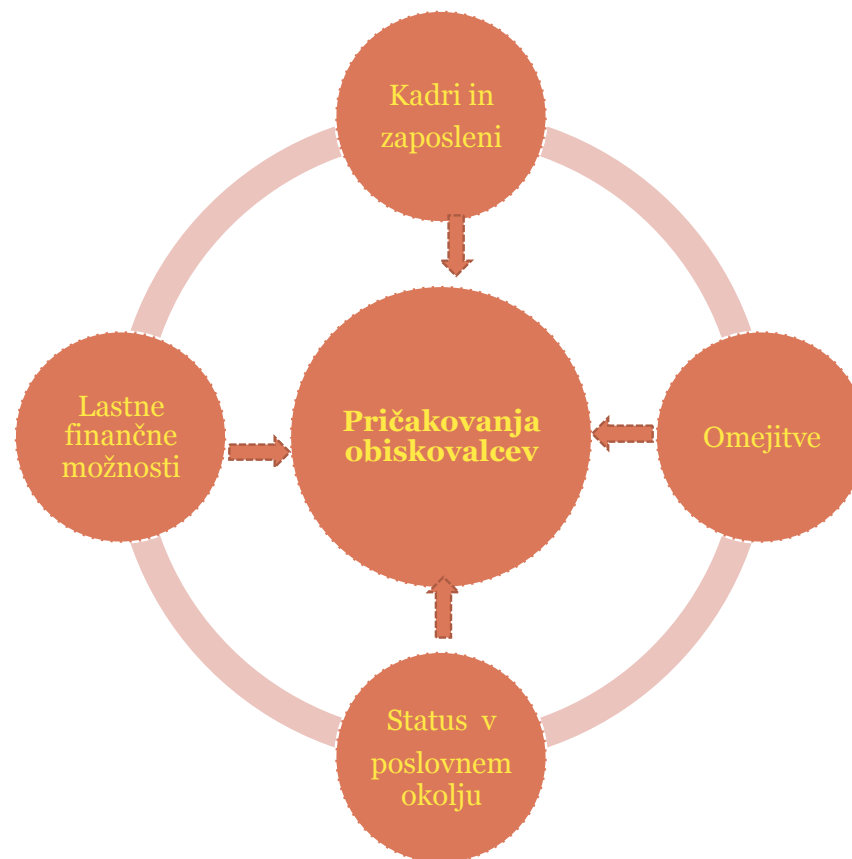
Obnova so zaključili prejšnji teden

Kocbekov dom, ki je v lasti Planinskega društva Celje Matica, so v zadnjih desetih letih večkrat obnovljali; zadnjo obnovo (prenovili so sanitarije in namestili fotovoltaike) so zaključili pred nekaj dnevi. Škoda je velika, po neuradnih podatkih je ocenjena na 300 tisoč evrov.

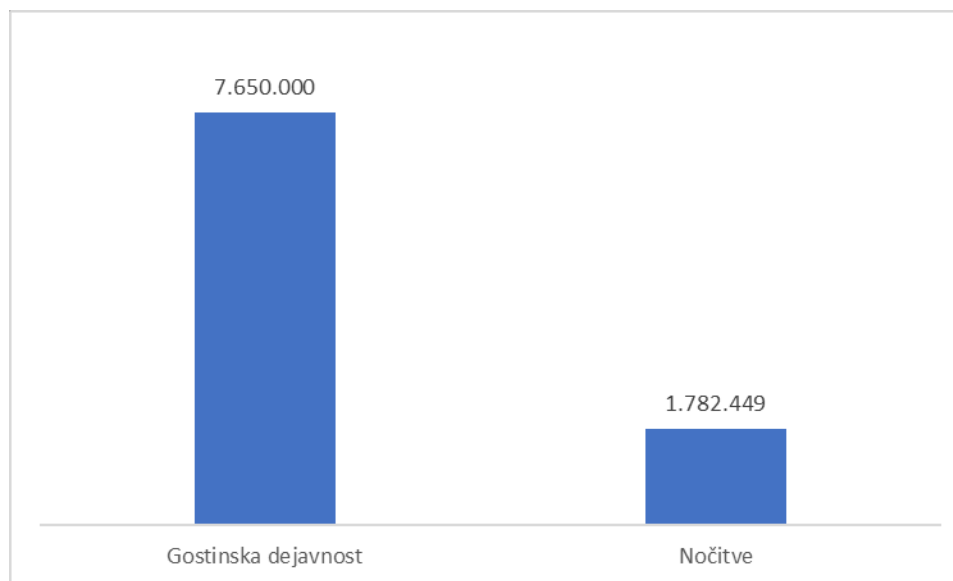
Percepcija javnosti in pričakovanja

- *sanjska služba za zaposlene oziroma vse, ki delajo pri oskrbi koč*
- *velik obisk - posledično pričakovanje visokih prihodkov in dobičkov*
- *urejene osnovne bivanjske razmere in ekologija*
- *pričakovanje visokega nivoja postrežbe in namestitve ob „sindikalnih „cenah*
- *kvalificirano osebje ne samo v gostinskem delu pač pa tudi s planinskimi kompetencami*
- *odprte kočje tudi izven glavne sezone – posebno na območjih turnega smučanja*
- *v izhodiščnih kočah, dostopnih z avtomobilom – ponudba gostinskih in drugih storitev na ravni specializiranih gostinskih obratov*
- *zagotovljeni tehnični pogoji za uporabo sodobne komunikacijske tehnologije*
- *specializirana ponudba za gorske kolesarje*
- *na obzorju so zahteve za oskrbo gorskih kolesarjev, ki uporabljajo e- kolesa*
- *itd. itd.*

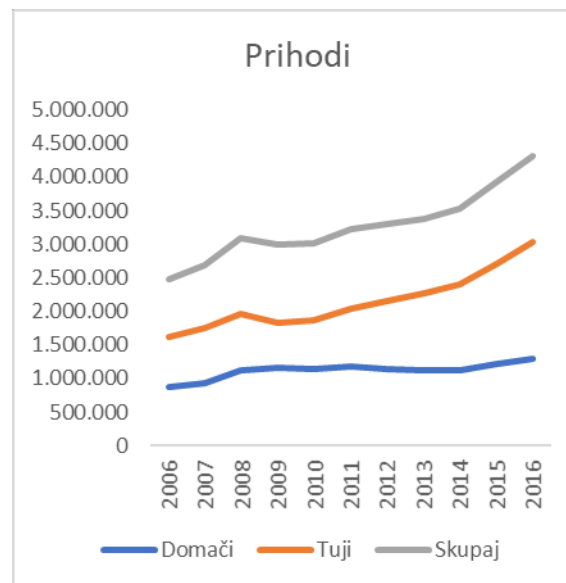
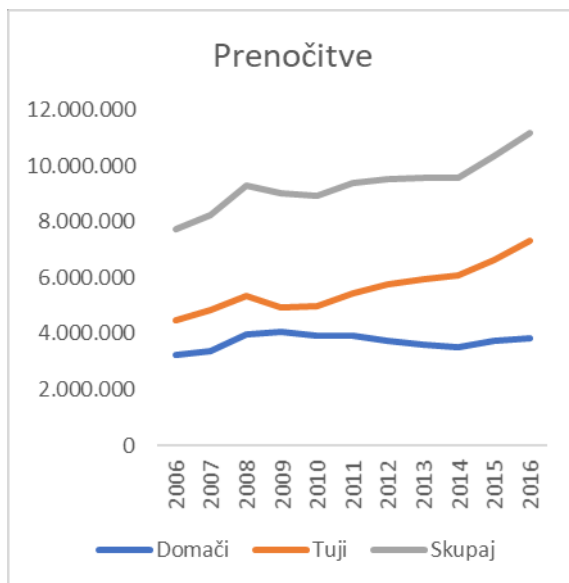

Prihodki iz gostinske dejavnosti in nočitev v planinskih kočah (v EUR)

Vir: Ekonomska študija IER

V planinskih kočah realiziramo, po padcu v letih 2014 -2016 - 105.000 nočitev, v katerih hitro narašča delež tujcev, kar je v skladu s splošnimi trendi razvoja turizma v Sloveniji.

Vir: IER

Lastna finančna sredstva

- *Poslovanje pokriva (ob upoštevanju prostovoljnega dela) zgolj tekoče stroške obratovanja*
- *Akumuliranih sredstev za udeležbo na razpisih (kjer so sploh dostopni) ni*
- *Donatorska in sponzorska sredstva so praktično usahnila ali pa se sponzorji odzivajo na načine, ki za planinstvo niso vedno sprejemljivi*
- *Finančna pomoč na lokalnem nivoju je odvisna od osebne percepcije županov in domicila planinskih koč*
- *Zaradi nizke akumulacije sredstev v planinskih kočah ter razdrobljene organizacijske strukture planinstva ni možno pridobiti pomembnejših sredstev iz naslova planinske solidarnosti*

Kadri - ključni faktor uspešnega dela planinskih koč

Prostovoljni delavci v društvih

- *Delo na gospodarskem področju v društvih je manj zanimivo za mlade generacije*
- *Zahtevna tematika zahteva že profesionalni pristop*
- *Upadanje motivacije zaradi splošnega odnosa družbe do prostovoljnega dela*
- *Vedno več birokracije in regulative in vedno manj systemske podpore*
- *Projektno delo in obvladovanje pridobivanje finančnih virov*

Delavci v planinskih kočah

- *Splošen problem pridobivanje kvalitetnih in kompetentnih delavcev*
- *Velika fluktuacija*
- *Najemniki – dobre in slabe izkušnje*
-

Omejitve

- ***Zakonske omejitve tudi pri odpravljanju arhitekturnih in ekoloških problemov***
- ***S stališča ekonomike večji obisk – omejitve zaradi nosilne sposobnosti gorskega sveta***
- ***Oskrba z vodo in energijo – sanacija ekoloških težav***
- ***Neusklajen model omejevanja prometa s razvojem javnega transporta***
- ***Delovno pravna zakonodaja***
- ***Interna sposobnost prilagajanja sodobnim razmeram***

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Planinske poti v Sloveniji

10.014 km planinskih poti v Sloveniji

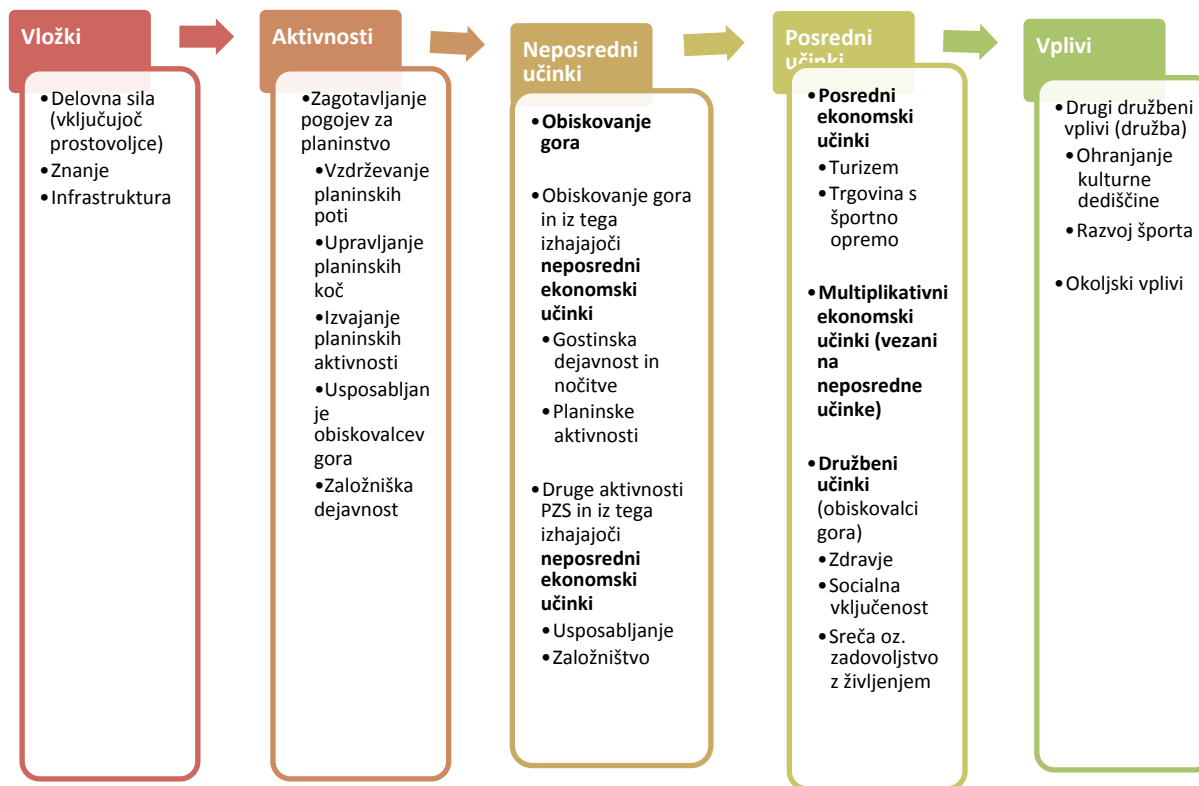
- *9883 km lahkih poti*
- *81 km zahtevnih poti*
- *50 km zelo zahtevnih poti*

773 registriranih markacistov skrbi za vzdrževanje poti

1 markacist ima na skrbi 13 km poti

31.609 prostovoljnih ur dela pri vzdrževanju planinskih poti je bilo opravljenih v letu 2017

Veriga vrednosti učinkov in vplivov izvajanja aktivnosti PZS

Vir: IER

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Neposredni ekonomski učinki

Posredni ekonomski učinki

Ekonomski učinki z upoštevanjem
multiplikativnih učinkov

Posredni ekonomski učinki
z upoštevanjem multiplikativnih učinkov

Vir: IER

Status planinskih koč in poti v širšem poslovnem in družbenem okolju

- ***planinstvo še vedno kot ena izmed aktivnosti s katero se (načelno) pozitivno identificirajo vplivni poslovni , politični in drugi subjekti***
- ***Aljažev stolp, Triglav in koč ter poti okoli Triglava so najbolj zaželena področja za eventualna sponzorstva (če izvzamemo športno plezanje)***
- ***Na ravni države ni systemske podpore za reševanje najbolj aktualnih težav planinske infrastrukture; dostop do EU in drugih sredstev je onemogočen***
- ***Zakon o planinskih poteh – nedorečena zgodba, ki nima finančnega mehanizma***
- ***Zaradi politično-upravne ureditve Slovenije ne moremo govoriti o regionalni podpori***
- ***Na lokalnem nivoju je podpora odvisna od razvojnih usmeritev občin; domicilnem položaju koč in poti, predvsem pa od osebne percepcije županov***